

# Obsah

Úvod	1
1. Chirurgie ústní, čelistní a obličejová	15
1.1. Kraniofaciální deformity	17
1.2. Čelistní anomálie	19
1.3. Traumatologie orofaciální soustavy	20
1.3.1. Obecná část	20
1.3.2. Speciální část	23
1.4. Kolemčelistní záněty	31
1.4.1. Nespecifické záněty	31
1.4.2. Specifické záněty	32
■ Záněty očnice a okolí	32
■ Záněty rtu	33
■ Záněty jazyka	33
■ Záněty čelistní dutiny	33
■ Záněty čelistních kostí	34
■ Specifické záněty	34
■ Actinomycosis cervicofacialis	34
■ Tuberkulóza	35
■ Syfilis	35
■ Choroby slinných žláz	35
■ Vývojové vady	35
■ Sialoadenitida	35
■ Sialolitiáza	35
■ Slinné píštěle	36
■ Sialadenózy	36
■ Nádory	36
■ Cysty orofaciální oblasti	37
■ Kostní cysty zubního původu	37
■ Kostní cysty bez vztahu k zubu	37
■ Cysty měkkých tkání	38
■ Onemocnění mízních uzlin	38
■ Choroby čelistního kloubu	39
■ Poruchy vývoje	39
■ Záněty čelistního kloubu	39
■ Dysfunkční algický syndrom myofasciální	40
■ Ankylosis temporomandibularis	40
■ Kloubní kontraktura	40
■ Luxace čelistního kloubu	41
■ Nádory orofaciální oblasti	41
■ Prekancerózy orofaciální oblasti	41
■ Maligní a benigní nádory	42
■ Epitelové nádory	42
■ Benigní epithelové nádory	42
■ Maligní epithelové nádory	42
■ Mezenchymové nádory	42
■ Benigní mezenchymové nádory	42
■ Maligní mezenchymové nádory	43

## PŘEDMLUVA

15

### 1. CHIRURGIE ÚSTNÍ, ČELISTNÍ A OBLIČEJOVÁ

17

Jiří Mazánek

1.1. Kraniofaciální deformity	17
Kaniostenózy	17
Kombinované synostózy – syndromy	18
Obličejobré rozštěpy	18
Kraniální meningokéla a encefalokéla	18
Dysplasia otomandibularis	18
Hypertelorismus, hypotelorismus	19
Dysostosis mandibulofacialis	19
Terapie kraniofaciálních deformit	19
1.2. Čelistní anomálie	19
1.3. Traumatologie orofaciální soustavy	20
1.3.1. Obecná část	20
Dušení	20
Zapadnutí jazyka	20
Mechanické překážky	20
Krvácení	21
Poranění velkých krčních cév	22
Porucha vědomí	22
Likvorea	22
Poranění páteře	22
Traumatický šok	22
Jiná poranění a poškození	22
1.3.2. Speciální část	23
■ Poranění měkkých tkání obličeje	24
■ Zlomeniny střední obličejobré etáže	25
■ Zlomeniny dolní čelisti	28
■ Poranění čelistního kloubu	29
Luxace dolní čelisti	29
Kontuze a distorze čelistního kloubu	29
■ Nutná opatření při čelistně-obličejobré zraněních	29
■ Chyby při ošetřování obličejobré poranění	30
1.4. Kolemčelistní záněty	31
1.4.1. Nespecifické záněty	31
■ Subperiostální a submukózní abscesy	31
■ Další kolemčelistní záněty	32
Absces sublingvální	32

Absces tváře	32
Absces pterygomandibulární a parafaryngeální	32
Absces submandibulární a submentální	32
Flegmonózní zánět ústní spodiny	32
Záněty očnice a okolí	33
Flegmóna očnice	33
Zánět rtu	33
Zánět jazyka	33
Terapie kolemčelistních zánětů	33
■ Záněty čelistní dutiny	33
■ Záněty čelistních kostí	34
1.4.2. Specifické záněty	34
■ Actinomycosis cervicofacialis	34
■ Tuberkulóza	35
■ Syfilis	35
1.5. Choroby slinných žláz	35
■ Vývojové vady	35
■ Sialoadenitida	35
■ Sialolitiáza	35
■ Slinné píštěle	36
■ Sialadenózy	36
■ Nádory	36
1.6. Cysty orofaciální oblasti	37
■ Kostní cysty zubního původu	37
■ Kostní cysty bez vztahu k zubu	37
■ Cysty měkkých tkání	38
■ Onemocnění mízních uzlin	38
1.7. Choroby čelistního kloubu	39
■ Poruchy vývoje	39
■ Záněty čelistního kloubu	39
■ Dysfunkční algický syndrom myofasciální	40
■ Ankylosis temporomandibularis	40
■ Kloubní kontraktura	40
■ Luxace čelistního kloubu	41
1.8. Nádory orofaciální oblasti	41
■ Prekancerózy orofaciální oblasti	41
■ Maligní a benigní nádory	42
■ Epitelové nádory	42
■ Benigní epithelové nádory	42
■ Maligní epithelové nádory	42
■ Mezenchymové nádory	42
■ Benigní mezenchymové nádory	42
■ Maligní mezenchymové nádory	43

■ Odontogenní nádory .....	43
■ Nádory slinných žláz .....	44
■ Nádory z nervové tkáně .....	44
■ Pigmentové nádory .....	44
■ Nepravé nádory .....	44
Kontrolní otázky .....	44

**2. KRK**

47

*Jaroslav Vyhnanek, Pavel Pafko*

2.1. Vrozené cysty a krční píštěle .....	47
Cysta et fistula medialis .....	47
Cysta et fistula lateralis .....	47
Hygroma colli cysticum .....	47
2.2. Torticollis – caput obstipum .....	47
2.3. Syndrom horní hrudní apertury .....	47
Costa cervicalis .....	48
Cervikobrachiální syndrom, skalenový syndrom .....	48
2.4. Onemocnění mízních uzlin .....	48
2.5. Epulis – obrovskobuněčný osteoklastom .....	48
2.6. Štítná žláza .....	48
2.6.1. Poruchy funkce .....	50
Hyperthyreóza .....	50
Hypothyreóza .....	50
2.6.2. Záněty štítné žlázy .....	50
2.6.3. Nádory štítné žlázy .....	50
2.7. Příštítňá tělíska .....	51
2.8. Tracheostomie .....	51
Indikace .....	51
Operační technika .....	52
Komplikace .....	53
Kontrolní otázky .....	53

**3. JÍCEN A BRÁNICE**

55

*Miloslav Duda*

3.1. Jícen .....	55
3.1.1. Ezofagokardiální achalazie .....	55
3.1.2. Hiátová hernie .....	57
3.1.3. Refluxní nemoc jícnu .....	58
3.1.4. Divertikly jícnu .....	61
3.1.5. Poranění jícnu .....	62
Traumatická perforace a mediastinitida .....	62
Spontání perforace – Boerhaaveho syndrom .....	63
Poleptání .....	63
3.1.6. Nádory jícnu .....	63
Benigní nádory .....	63
Maligní nádory jícnu .....	64
3.2. Bránice .....	67
Traumatické ruptury bránice .....	67
Kontrolní otázky .....	67

**4. ŽALUDEK A DUODENUM**

69

*Přemysl Šmejkal*

4.1. Vředová choroba .....	69
■ Komplikace vředové choroby .....	70
Perforace a penetrace .....	70
Krvácení .....	71
Stenóza .....	71
■ Chirurgická terapie vředové choroby .....	72
■ Komplikace po operacích vředové choroby .....	73
Volvulus žaludku .....	74
Syndrom Malloryho-Weisse .....	74
Hemoragická gastroduodenitida .....	74
Hyperplazie sliznice .....	74
Benigní nádory žaludku .....	75
Gastrointestinální stromální tumor .....	75
Lymfom žaludku .....	75
Karcinom žaludku .....	76
Epidemiologie .....	76
Morfologie .....	76
Klinický obraz .....	77
Diagnostika .....	77
Terapie .....	77
4.10. Operační techniky .....	78
Kontrolní otázky .....	79

**5. TENKÉ STŘEVO**

81

*Zbyněk Vobořil*

5.1. Meckelův divertikl .....	81
5.2. Morbus Crohn .....	82
5.3. Benigní nádory .....	83
5.4. Karcinoid .....	84
5.5. Maligní nádory .....	84
5.6. Syndrom krátkého střeva .....	84
Kontrolní otázky .....	85

**6. TLUSTÉ STŘEVO A KONEČNÍK**

87

*Luboš Holubec*

6.1. Divertikulární choroba tlustého střeva .....	87
6.2. Colitis ulcerosa .....	89
6.3. Tuberkulóza tlustého střeva .....	89
6.4. Megakolon .....	90
6.5. Benigní nádory tračníku .....	90
■ Nádorové polypy .....	90
Solitární adenomy .....	90
Mnohočetné adenomy .....	90
■ Hamartomy .....	91
■ Zánětlivé polypy .....	91
6.6. Kolorektální karcinom .....	91
6.6.1. Karcinom tračníku .....	92
Karcinom pravé poloviny tračníku .....	92
Karcinom levé poloviny tračníku .....	92
Terapie karcinomu tračníku .....	93

6.6.2.	Karcinom rekta.....	94
6.7.	Karcinom anorekta .....	95
6.8.	Nenádorová onemocnění řitě a konečníku .....	96
6.8.1.	Periproktální absces.....	96
6.8.2.	Anorektální píštěl .....	97
6.8.3.	Fissura ani .....	98
6.8.4.	Hemoroidy .....	98
6.8.5.	Prolaps rekta .....	99
6.8.6.	Sinus pilonidalis sacrococcygealis .....	100
	Kontrolní otázky .....	100

## 7. ŽLUČNÍK, ŽLUČOVÉ CESTY A JÁTRA 101

*Jan Schützner, Vladislav Třeška*

7.1.	Žlučník .....	101
7.1.1.	Cholezystolitiáza .....	101
7.1.2.	Cholecystitida.....	103
	Akutní cholecystitida.....	103
	Chronická cholecystitida .....	104
7.1.3.	Nádory žlučníku .....	104
	Karcinom žlučníku .....	104
7.2.	Žlučové cesty.....	105
7.2.1.	Morbus Caroli .....	105
7.2.2.	Choledocholitiáza.....	105
7.2.3.	Cholangoitida .....	106
7.2.4.	Nádory žlučových cest .....	107
7.3.	Játra .....	107
7.3.1.	Poranění jater.....	107
7.3.2.	Benigní onemocnění jater.....	108
	Hemangiom .....	108
	Cysty.....	108
	Fokální nodulární hyperplazie.....	109
	Adenom z parenchymatózních buněk ..	109
	Jaterní abscesy .....	109
7.3.3.	Nádory jater .....	110
	Primární maligní nádory.....	110
	Sekundární maligní nádory .....	111
7.3.4.	Portální hypertenze .....	111
	Krvácení z jícnových varixů .....	112
	Kontrolní otázky .....	113

## 8. SLINIVKA BŘIŠNÍ 115

*Svatopluk Adámek*

8.1.	Úrazy pankreatu .....	115
8.2.	Pankreatitida.....	115
	Akutní pankreatitida .....	115
	Chronická pankreatitida .....	116
8.3.	Pseudocysty pankreatu .....	117
8.4.	Nádory exokrinního pankreatu .....	117
8.4.1.	Benigní nádory .....	117
8.4.2.	Maligní nádory .....	117
8.5.	Nádory endokrinního pankreatu.....	118
8.6.	Transplantace pankreatu.....	118
	Kontrolní otázky .....	118

## 9. NÁHLÉ PŘÍHODY BŘIŠNÍ 119

*Pavel Pafko*

9.1.	Obecná část .....	119
	■ Bolest.....	119
	Viscerální bolest .....	119
	Parietální bolest.....	120
	■ Anamnéza u náhlých příhod břišních .....	120
	■ Diagnostika.....	120
	Vyšetření břicha.....	120
	Zobrazovací metody .....	122
	Laboratorní vyšetření .....	122
9.2.	Speciální část.....	122
9.2.1.	Zánětlivé náhlé příhody břišní.....	122
	Perforovaný žaludeční a duodenální vřed .....	123
	Akutní cholecystitida.....	124
	Akutní pankreatitida .....	124
	Akutní apendicitida .....	125
	Akutní divertikulitida tračníku .....	128
9.2.2.	Ileus .....	128
	■ Obturační ileus .....	128
	Strangulační ileus .....	129
	Volvulus tračníku .....	129
	Invaginace .....	129
	■ Paralytický ileus .....	129
	■ Cévní ileus.....	130
9.2.3.	Krvácení do trávicího ústrojí.....	130
	Poranění břišní dutiny .....	130
	Hematemese a meléna.....	131
	Malloryho-Weissův syndrom .....	131
	Kontrolní otázky .....	132

## 10. KÝLY 133

*Petr Vlček, Jiří Korbička, Jan Žák*

10.1.	Tříselné kýly .....	134
10.2.	Femorální kýly .....	136
10.3.	Zvláštní formy kýl v oblasti malé pánve .....	136
10.4.	Kýly břišní stěny .....	136
10.5.	Vnitřní kýly .....	136
	Kontrolní otázky .....	136

## 11. MEDIASTINUM 137

*Michael Dlouhý*

11.1.	Ezofagorespirační píštěl .....	137
11.2.	Poranění srdce .....	137
	Penetrující a perforující poranění .....	137
	Tupá poranění srdce .....	137
	Pozdní následky po poranění srdce .....	138
11.3.	Poranění velkých cév .....	138
11.4.	Poranění ductus thoracicus .....	138
11.5.	Záněty mediastina .....	138
	Akutní mediastinitida .....	138

11.6.	Chronická mediastinitida.....	141
11.6.	Mediastinální emfyzém .....	141
11.7.	Syndrom horní duté žíly .....	142
11.8.	Nádory mediastina.....	143
11.8.	Neurogenní nádory .....	143
	Thymomy .....	144
	Teratomy.....	145
	Ostatní mediastinální nádory.....	145
11.9.	Cysty mediastina .....	146
	Kontrolní otázky .....	147

**12. PLEURA, HRUDNÍ STĚNA****149***Jan Schützner*

12.1.	Patologické stavы pleury a pleurální dutiny.....	149
12.1.1.	Pneumothorax.....	149
	Spontánní pneumothorax.....	150
	Traumatický pneumothorax .....	150
	Otevřený pneumothorax .....	150
	Tenzní pneumothorax .....	151
12.1.2.	Podkožní emfyzém .....	151
12.1.3.	Pleurální výpotky .....	151
12.1.4.	Pleurální empyém.....	153
12.1.5.	Chylothorax .....	154
12.1.6.	Hemothorax .....	154
12.1.7.	Pleurální plaky, hyalinóza .....	154
12.1.8.	Nádory pleury.....	154
12.2.	Hrudní stěna .....	154
12.2.1.	Získané vady .....	154
12.2.2.	Záněty hrudní stěny .....	154
12.2.3.	Nádory hrudní stěny .....	155
	Benigní nádory .....	155
	Maligní nádory .....	155
	Kontrolní otázky .....	156

**13. PLÍCE****157***Pavel Pařko*

13.1.	Absces .....	157
13.2.	Mykózy .....	158
13.3.	Bronchiektázie.....	158
13.4.	Tuberkulóza .....	158
13.5.	Průdušnice .....	159
	Nádory průdušnice .....	159
	Benigní stenózy průdušnice .....	159
13.6.	Primární a sekundární plicní nádory ..	159
	■ Primární plicní nádory.....	160
	Bronchiální adenom .....	160
	Karcinoid .....	160
	Bronchogenní karcinom .....	160
	■ Sekundární plicní nádory .....	161
13.7.	Plicní operace .....	162
	Klasické operační přístupy do pleurální dutiny.....	162
	Klasické plicní resekce.....	162

	Mediastinoskopie .....	162
	Videothorakoskopie a videoasistovaná thorakální chirurgie .....	163
	Kontrolní otázky .....	163

**14. MLÉČNÁ ŽLÁZA****165***Pavel Jandík*

14.1.	Benigní onemocnění mléčné žlázy .....	165
14.1.1.	Fibrózně-cystická mastopatie .....	165
	Mikrokalcifikace.....	166
14.1.2.	Gynekomastie.....	166
14.1.3.	Záněty prsu .....	166
	■ Specifické záněty .....	166
	■ Nespecifické záněty .....	166
	Akutní mastitida .....	166
	Chronická mastitida.....	166
	Granulomatózní mastitida .....	167
14.1.4.	Benigní nádory .....	167
	Intraduktální papilom .....	167
	Fibroadenom .....	167
14.1.5.	Méně časté benigní léze .....	167
14.2.	Phyllodes nádory mléčné žlázy .....	167
14.3.	Karcinom ženské mléčné žlázy .....	167
	Incidence .....	168
	Etiologie .....	168
	Klinický obraz .....	168
	Histologické formy .....	168
	Diagnostické postupy .....	168
	Staging a stadium choroby .....	169
	Prognostická kritéria a prediktivní faktory .....	169
	Strategie terapie .....	170
	Přehled léčebných postupů dle stadií choroby .....	171
14.4.	Méně obvyklé maligní nádory .....	171
	Sarkom mléčné žlázy .....	171
	Karcinom mužského prsu .....	171
	Metastatické postižení .....	172
	Kontrolní otázky .....	172

**15. KARDIOCHIRURGIE****173***Jan Dominík*

15.1.	Operace na zavřeném srdci .....	173
15.2.	Operace na otevřeném srdci .....	174
	Princip mimotělního oběhu .....	174
	Postperfúzní syndrom .....	174
	Hypotermie .....	175
	Ochrana myokardu před ischémii .....	175
15.3.	Operační přístupy v srdeční chirurgii .....	175
15.4.	Ischemická choroba srdeční .....	177
15.5.	Chlopenní srdeční vady .....	180
15.5.1.	Aortální vady .....	181
15.5.2.	Mitrální vady .....	182

15.5.3.	Trikuspidální vady.....	184
15.6.	Anuloaortální ektázie .....	184
15.7.	Disekce hrudní aorty .....	185
15.8.	Podpůrné srdeční systémy .....	186
15.9.	Vrozené srdeční vady .....	188
15.9.1.	Otevřená tepenná dučej .....	188
15.9.2.	Koarktace aorty .....	189
15.9.3.	Defekt komorového septa.....	189
15.9.4.	Defekt síňového septa .....	190
15.9.5.	Fallotova tetralogie.....	191
15.9.6.	Transpozice velkých arterií .....	192
15.9.7.	Trikuspidální atrézie a Fontanova operace .....	192
15.9.8.	Další vrozené srdeční vady .....	193
15.10.	Reoperace v kardiochirurgii .....	193
15.11.	Nejdůležitější hemodynamické hodnoty.....	194
	Kontrolní otázky .....	195

**16. CÉVNÍ CHIRURGIE****197***Vladislav Třeška*

16.1.	Ischemická choroba dolních končetin .....	197
16.2.	Diabetická noha.....	200
16.3.	Stenózy a uzávěry viscerálních tepen .....	201
16.4.	Onemocnění větví aortálního oblouku.....	202
16.5.	Syndrom horní hrudní apertury .....	203
16.6.	Aneuryzma břišní aorty.....	204
16.7.	Aneuryzma periferních tepen .....	205
16.8.	Vaskulitidy.....	206
	Buergerova choroba .....	206
16.9.	Vazokonstriční onemocnění .....	206
	Raynaudův syndrom.....	206
	Sklerodermie .....	207
	Kauzalgie.....	207
16.10.	Poranění cév .....	207
16.11.	Compartment syndrom.....	208
16.12.	Akutní tepenné uzávěry .....	208
16.12.1.	Embolie periferních tepen .....	208
16.12.2.	Trombóza periferních tepen .....	210
16.13.	Varixy dolních končetin .....	211
16.14.	Hluboká žilní trombóza .....	213
16.15.	Hluboká žilní insuficience .....	213
16.16.	Lymfedém.....	214
16.17.	Lymfangiom .....	215
	Kontrolní otázky .....	215

**17. UROLOGIE****217***František Zátura*

17.1.	Vyšetření .....	217
	Anamnéza.....	217
	Klinické vyšetření .....	217

	Vyšetření moči.....	217
	Zobrazovací metody .....	218
	Endoskopie .....	220
	Urodynamická vyšetření .....	221
	Biochemická vyšetření .....	221
17.2.	Vrozené anomálie .....	221
17.3.	Infekce .....	223
17.4.	Urolitiáza .....	225
17.5.	Nádory .....	226
	■ Nádory ledvin .....	226
	Adenokarcinom ledviny .....	226
	Nefroblastom .....	226
	■ Maligní nádory pánvičky a ureteru .....	226
	■ Maligní nádory močového měchýře .....	227
	■ Karcinom prostaty .....	228
	■ Nádory uretry .....	228
	■ Nádory varlete .....	228
	■ Nádory penisu .....	229
17.6.	Urologická traumatologie .....	229
17.7.	Poruchy mikce .....	229
17.8.	Náhlé urologické příhody .....	230
	Kontrolní otázky .....	231

**18. NEUROCHIRURGIE****233***Jiří Náhlovský*

18.1.	Úrazy hlavy .....	233
18.1.1.	Zlomeniny lebky .....	233
18.1.2.	Úrazy mozku .....	234
	■ Primární mozkové léze .....	235
	Otřes mozku .....	235
	Difúzní poškození axonů .....	235
	Pohmoždění mozku .....	235
	■ Komprese mozku .....	236
	Epidurální hematom .....	236
	Akutní subdurální hematom .....	236
	Chronický subdurální hematom .....	236
	Subdurální hygrom .....	237
	Expanzivně se chovající kontuze .....	237
18.2.	Úrazy páteře a míchy .....	237
18.2.1.	Kontuze svalstva a luxace .....	237
18.2.2.	Zlomeniny páteře .....	238
18.2.3.	Míšní poranění .....	241
18.2.4.	Střelná poranění mozku a míchy .....	241
18.3.	Úrazy periferních nervů .....	241
18.4.	Degenerativní onemocnění páteře .....	242
18.5.	Nádorová onemocnění CNS .....	243
18.5.1.	Gliomy .....	243
18.5.2.	Primitivní neuroektodermální tumory .....	244
18.5.3.	Meningeom .....	244
18.5.4.	Nádory zadní jámy lebeční .....	244
18.5.5.	Nádory selární oblasti .....	244
18.5.6.	Nádory hypofýzy .....	245

18.5.7.	Nádory lebeční baze .....	245
18.5.8.	Metastázy do CNS.....	245
18.6.	Cévní léze CNS .....	245
18.6.1.	Nitrolebeční aneuryzma .....	245
18.6.2.	Arteriovenózní píštěle .....	246
18.6.3.	Kavernom, malformace v. magna Galeni.....	246
18.6.4.	Krvácení, ischemický iktus .....	246
	Hypertonické nitrolebeční krvácení ....	246
	Ischemický iktus.....	247
18.7.	Zánětlivé léze CNS.....	247
18.7.1.	Mozkový absces .....	247
18.7.2.	Subdurální empyém.....	248
18.7.3.	Pozdní purulentní meningitida .....	248
18.8.	Vrozené a vývojové vady CNS, hydrocefalus .....	248
	Arachnoidální cysty.....	248
	Kraniostenóza.....	249
	Hydrocefalus .....	249
18.9.	Bolestivé syndromy, léčba bolesti .....	251
	Neuralgie n. V.....	251
	Neuralgie n. IX.....	252
18.10.	Jiné léze léčitelné chirurgicky, funkční neurochirurgie .....	252
	Kontrolní otázky .....	252

**19. TRAUMATOLOGIE****253****Pavel Mach, Michal Mašek, Martin Krbec**

19.1.	Horní končetina .....	253
	Ramenní kloub .....	253
	Ruptura tendinorum et musculorum....	253
	Luxatio humeri .....	253
	Luxatio acromioclavicularis.....	255
	Fractura claviculae .....	256
	Fractura scapulae.....	256
	Zlomeniny horního konce pažní kosti .....	256
	Fractura colli anatomici humeri .....	258
	Fractura tuberculi humeri majoris, minoris.....	258
	Fractura diaphyseos humeri .....	258
	Fractura humeri distalis .....	259
	Luxatio antebrachii.....	260
	Luxatio nervi ulnaris .....	260
	Luxatio radii proximalis .....	261
	Fracturae antebrachii .....	262
	Luxační zlomeniny předloktí .....	262
	Poškození distálního konce radia .....	263
	Luxace zápěstí .....	263
	Fractura carpi .....	264
	Fractura metacarpi.....	264
	Luxationes art. metacarpophalangearum et interphalangearum .....	265

19.2.	Ruptura tendinis extensoris digitorum .....	265
	Laesio tendinis flexoris digitorum.....	265
	Haematoma subunguale .....	266
	Dolní končetina .....	266
	Contusio coxae .....	266
	Luxatio coxae .....	266
	Zlomeniny proximálního femoru .....	267
	Fractura diaphyseos femoris.....	270
	Zlomeniny dolního femoru.....	270
	Úrazy kolena .....	270
	Ruptura lig. m. quadriceps femoris ...	271
	Fractura patellae .....	271
	Fractura condylorum tibiae .....	272
	Fractura diaphyseos tibiae .....	272
	Fractura fibulae.....	273
	Ruptura tendinis Achillei.....	273
	Distorsio articulationis talocruralis .....	273
	Fractura malleoli .....	274
	Luxace v oblasti nohy .....	275
	Zlomeniny v oblasti nohy.....	276
19.3.	Pánev a acetabulum .....	276
19.3.1.	Zlomeniny páneve.....	276
	Etiologie .....	276
	Diagnostika.....	276
	Klasifikace .....	276
	Terapie dvojitých zlomenin pánevního kruhu .....	278
19.3.2.	Zlomeniny acetabula .....	279
	Diagnostika.....	279
	Klasifikace .....	279
	Terapie .....	280
19.3.3.	Komplikace zlomenin páneve a acetabula .....	280
19.4.	Páteř .....	281
19.4.1.	Obecná část .....	281
	■ Typy poranění .....	281
	■ Klasifikace poranění z hlediska stability .....	281
	■ Etiologie .....	282
	■ První pomoc .....	282
	■ Diagnostika .....	282
	Klinické vyšetření .....	282
	Radiodiagnostické a zobrazovací metody .....	282
	■ Terapie .....	282
	Konzervativní terapie .....	282
	Operační terapie .....	283
19.4.2.	Poranění krční páteře .....	284
	■ Horní krční páteř .....	284
	Zlomeniny kondylů týlní kosti .....	285
	Zlomeniny atlasu .....	285
	Atlantoaxiální instabilita .....	285
	Zlomeniny epistrofeu .....	285
	■ Dolní krční páteř .....	286

■ Distorze krční páteře .....	286
19.4.3. Poranění thorakolumbální páteře .....	287
19.4.4. Poranění nervových struktur .....	289
19.4.5. Pozdní následky zlomenin páteře .....	289
Kontrolní otázky .....	290

## **20. ORTOPEDIE**

*Pavel Janiček*

20.1. Vrozené vady .....	291
Vrozená dysplazie kyčelního kloubu ...	291
Pes equinovarus congenitus .....	291
20.2. Kostní nekrózy .....	292
Morbus Perthes.....	292
20.3. Metabolická a hormonální onemocnění .....	292
Coxa vara adolescentium .....	292
Osteoporóza.....	293
20.4. Zánětlivá onemocnění .....	293
Tuberkulóza .....	294
Revmatická onemocnění .....	294
20.5. Porodní obrny a neurologické afekce .....	294
20.6. Statické deformity dolních končetin ...	294
20.7. Páteř.....	295
Skolióza.....	295
Morbus Scheuermann.....	295
20.8. Muskuloskeletální tumory .....	296
20.9. Degenerativní kloubní onemocnění ....	297
20.10. Kloubní alloplastiky .....	297
20.11. Artroskopie.....	298
Artroskopie kolena .....	298
Artroskopie ostatních kloubů .....	299
Terminologie .....	299
Kontrolní otázky .....	299

## **21. PLASTICKÁ CHIRURGIE**

*Jiří Veselý, Jitka Vokurková, Tomáš Mrázek*

Hojení ran .....	301
Patologie jizev .....	301
Rekonstrukční metody.....	301
21.1. Replantační chirurgie .....	304
21.2. Cévní tumory a malformace.....	305
21.2.1. Hemangiomy .....	305
21.2.2. Cévní malformace .....	306
21.2.3. Diagnostika a terapie .....	306
Diagnostika.....	306
Terapie .....	306
21.3. Rozštěpové vady obličeje .....	307
21.3.1. Typické rozštěpy.....	308
I. genetická skupina.....	308
II. genetická skupina .....	309
Diagnostika.....	310
Terapie rozštěpů .....	310
21.3.2. Syndromy a atypické rozštěpy .....	311

Syndromy .....	311
Atypické rozštěpy .....	311
Terapie .....	312
21.3.3. Deformity skeletu u pacientů s rozštěpy .....	312
21.4. Porucha vývoje a tvaru boltce .....	314
21.5. Maligní tumory hlavy a krku.....	315
Bazocelulární karcinom.....	315
Spinocelulární karcinom .....	315
Maligní melanom .....	316
Radikální resekce tumoru a možnost rekonstrukce na hlavě .....	318
Příklady rekonstrukcí chybějících tkání.....	318
21.6. Léčba parézy n. facialis .....	321
Závěsy pasivní .....	323
Závěsy aktivní .....	323
Závěsy očních víček .....	323
Nervové štěpy na defekt n. facialis .....	323
Nervové štěpy mezi zdravou a postiženou stranou – cross face .....	324
Anastomózy s jinými hlavovými nervy (cross nerve anastomózy).....	324
Přenos svalové motorické jednotky .....	324
Kontrolní otázky .....	325

## **22. PEDIATRICKÁ CHIRURGIE**

*Jiří Šnajdauf, Richard Škába*

Transport .....	327
Poruchy hydratace a vnitřního prostředí.....	327
Krvácení, hemoragický šok, koagulační poruchy .....	328
Terapie bolesti .....	329
Výživa v kolemoperačním období .....	329
Zvláštnosti kolemoperační péče o novorozence .....	329
22.1. Deformity hrudníku .....	329
22.1.1. Pectus excavatum .....	329
22.1.2. Pectus carinatum .....	330
22.1.3. Polandův syndrom .....	330
22.2. Onemocnění plic .....	330
22.2.1. Bronchogenní cysty .....	330
22.2.2. Cystická adenomatoidní malformace ..	331
22.2.3. Vrozený lobární emfyzém .....	331
22.2.4. Plicní sekvestrace .....	331
22.3. Tumory a pseudotumory mediastina ..	332
22.4. Choroby jícnu .....	333
22.4.1. Atrézie jícnu .....	333
22.4.2. Vrozená tracheoezofageální píštěl .....	333
22.4.3. Kongenitální stenóza jícnu, duplikatura jícnu a jícnové divertikly ..	333
Kongenitální stenóza .....	334
Duplikatura jícnu .....	334
Divertikly jícnu .....	334

22.4.4. Gastroezofageální reflux .....	334	Syndrom Peutzův-Jeghersův .....	351
22.4.5. Achalazie jícnu.....	334	Ostatní syndromy sdružené se střevními polypy .....	351
22.5. Brániční kýly .....	335	22.8.11. Výhřez konečníku .....	351
22.5.1. Vrozená brániční kýla posterolaterální – Bochdalkova .....	335	22.8.12. Perianální píštěl a absces.....	351
22.5.2. Retrosternální kýla .....	336	22.8.13. Řitní trhlina .....	351
22.5.3. Relaxace bránice .....	336	22.8.14. Poranění anu a rekta .....	352
22.5.4. Traumatická brániční kýla.....	336	22.9. Choroby jater a žlučových cest .....	352
22.6. Defekty stěny břišní .....	336	22.9.1. Atrézie žlučových cest .....	352
22.6.1. Laparoschisis .....	336	22.9.2. Cysta choledochu .....	353
22.6.2. Omfalokéla .....	337	22.9.3. Poranění jater.....	353
22.6.3. Extrofie kloaky .....	337	22.9.4. Nádory jater.....	353
22.6.4. Přetravávající ductus omphaloentericus .....	337	■ Benigní nádory .....	353
22.6.5. Píštěle a cysta urachu .....	337	Infantilní hemangioendoteliom a kavernózní hemangiom .....	354
22.6.6. Pupeční kýla .....	337	Mezenchymální hamartom, fokální nodulární hyperplazie, adenom .....	354
22.6.7. Prune-belly syndrom .....	338	■ Maligní nádory .....	354
22.6.8. Tříselná kýla.....	338	Hepatoblastom.....	354
22.6.9. Hydrokéla testis.....	339	Hepatocelulární karcinom .....	354
22.6.10. Hydrokéla funiculi spermatici.....	339	22.10. Neuroblastom .....	354
22.7. Vrozené vady trávicí trubice .....	339	22.11. Nefroblastom – Wilmsův nádor .....	354
22.7.1. Střevní malrotace.....	339	Kontrolní otázky .....	355
Nonrotace .....	340		
Kongenitální volvulus			
středního střeva .....	340		
Laddův syndrom.....	341		
Coecum mobile .....	341		
22.7.2. Vrozené atrézie a stenózy trávicí trubice.....	341	<b>23. TRANSPLANTACE ORGÁNŮ</b>	<b>357</b>
Atrézie pyloru .....	342	<i>Robert Lischke</i>	
Atrézie duodena.....	342	23.1. Základní terminologie .....	357
Atrézie tenkého střeva .....	343	23.2. Odběr orgánů .....	357
Atrézie tlustého střeva .....	343	Dárce orgánů .....	357
Vrozené stenózy trávicí trubice .....	343	Technika odběru .....	358
22.7.3. Meckelův divertikl .....	343	Transport orgánů .....	358
22.7.4. Střevní duplikatury .....	345	23.3. Imunologie .....	358
22.7.5. Mezenterické a omentální cysty .....	345	HLA systém .....	359
22.7.6. Mekoniový ileus .....	345	23.4. Imunosupresivní terapie .....	359
Mekoniová peritonitida .....	345	23.5. Kontraindikace transplantace .....	359
22.7.7. Hirschsprungova choroba .....	346	23.6. Komplikace po transplantaci .....	359
22.7.8. Anorektální malformace .....	346	Chirurgické komplikace .....	359
Kloakální malformace .....	347	Rejekce .....	359
22.8. Získané choroby trávicí trubice .....	347	Infekční komplikace .....	359
22.8.1. Krvácení do trávicího ústrojí.....	347	Lymfoproliferativní nemoc, lymfom a další nádory .....	360
22.8.2. Cizí tělesa v trávicím ústrojí.....	348	Mimoorgánové komplikace .....	360
22.8.3. Hypertrofická myogenní pylorostenóza .....	348	Ambulantní péče .....	360
22.8.4. Invaginace .....	348	23.7. Transplantace srdce .....	360
22.8.5. Akutní apendicitida .....	349	23.8. Transplantace plíc .....	361
22.8.6. Primární peritonitida .....	350	23.9. Transplantace jater .....	362
22.8.7. Nekrotizující enterokolitida .....	350	23.10. Transplantace pankreatu .....	363
22.8.8. Crohnova choroba .....	350	23.11. Transplantace ledviny .....	363
22.8.9. Ulcerózní kolitida .....	350	Kontrolní otázky .....	364
22.8.10. Střevní polypy v dětském věku .....	350		
Juvenilní, zánětlivé polypy .....	350		
Familiární polypóza kolon .....	351		